

สรุปการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักธรรมและกลวิธีการใช้ภาษาในคอลัมน์ “จุดไฟในใจคน” ของหลวงพื่อน้ำฝน โดยใช้วิธีวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และนำเสนองานวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาสังเคราะห์หลักธรรมและกลวิธีการใช้ภาษา แหล่งข้อมูล ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือบทความใน คอลัมน์ “จุดไฟในใจคน” ของหลวงพื่อน้ำฝน (พระครูปลัดสิทธิวัฒน์) ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในนิตยสารมติชนสุดสัปดาห์ระหว่างเดือนกันยายน 2558 ถึง เดือนกันยายน 2559 จำนวนทั้งหมด 57 บทความ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบบันทึกหลักธรรม และแบบบันทึกกลวิธีการใช้ภาษา แล้วสังเคราะห์ข้อมูลการบรรยายเรียบเรียงประกอบการยกตัวอย่าง ผลการศึกษาวิจัย อภิปรายผลและเสนอแนะสรุปผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาหลักธรรมและกลวิธีการใช้ภาษาในคอลัมน์ “จุดไฟในใจคน” ของหลวงพื่อน้ำฝน (พระครูปลัดสิทธิวัฒน์) จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ผลการศึกษา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์หลักธรรมในคอลัมน์ “จุดไฟในใจคน” ของหลวงพื่อน้ำฝน (พระครูปลัดสิทธิวัฒน์) พบว่า มีการใช้หลักธรรม 3 ประการ 1.ธรรมต่อตนเอง ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา อิทธิบาท 4 สัปบุริสธรรม 7 พบว่าหลักธรรมต่อตนเองเป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน 2.หลักธรรมต่อผู้อื่น ได้แก่ พรหมวิหาร 4 ทิส 6 สังคหวัตถุ 4 หลักธรรมต่อผู้อื่นคำสอนที่มุ่งเน้นการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้อง ดีงามกับผู้อื่นเพื่อสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน 3.หลักธรรมต่อสังคม ได้แก่ จิตสาธารณะจิตที่คิดสร้างสรรค์เป็นกุศลและมุ่งทำกรรมดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดสร้างสรรค์ และหลักธรรมมาธิปไตย หลักธรรมต่อสังคมหรือเรียกว่า หลักธรรมระหว่างมนุษย์กับสังคม

2. ผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษา ในคอลัมน์ “จุดไฟในใจคน” ของหลวงพื่อน้ำฝน (พระครูปลัดสิทธิวัฒน์) พบว่า มีการใช้ระดับภาษา คือ ระดับกึ่งแบบแผน ระดับปากการสื่อสารเข้าใจง่าย เหมาะสมกับบทความและสถานที่ ต้องการสื่อสาร การใช้คำ คือแสดงการสื่อสารเรื่องราวด้วยคำภาษาที่สละสลวยสื่อความหมายได้ชัดเจน การใช้สำนวนเป็นลักษณะเด่นเฉพาะตัว เป็นการใช้ถ้อยคำ บทความในคอลัมน์ “จุดไฟในใจคน” ตัวอย่าง “...ความซื่อสัตย์คือความจริง ไม่แต่งเติมเสริมต่อ “ความจริงเป็นสิ่งไม่ตาย” และต้องมีความจริงใจ...” เป็นต้น การใช้โวหารเป็นการบรรยายโวหาร เพื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจง่ายด้วยการใช้ภาษาอย่างมีความหมายในการสื่อสารตรงกับเจตคติของผู้บรรยาย การใช้ภาพพจน์เพื่อให้ผู้ฟัง

และผู้อ่านเกิดมโนภาพ เกิดจินตนาการ มีความรู้สึกร่วมตรงตามความปรารถนาของผู้ส่งสาร เลือกถ้อยคำได้เหมาะสมกับเรื่องราวบทความในคอลัมน์ “จุดไฟในใจคน”

การอภิปรายผล

หลักธรรมและกลวิธีการใช้ภาษาในคอลัมน์ “จุดไฟในใจคน” ของหลวงพ่่าน้ำฝน (พระครูปลัดสิทธิวัฒน์) วัดอุประสงค์การวิชัยกปิปรายได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยสรุปได้ว่าหลักธรรมคำสอน ในคอลัมน์ “จุดไฟในใจคน” ของหลวงพ่่าน้ำฝน (พระครูปลัดสิทธิวัฒน์) พบว่าหลวงพ่่าน้ำฝนหลักธรรมต่อตัวเอง หลักธรรมต่อผู้อื่น หลักธรรมต่อสังคม เป็นไปตามแนวคิด คำกล่าวที่ว่า การที่คนเรานั้นใช้หลักธรรมคำสั่งสอนในพระพุทธศาสนามาประพฤติปฏิบัติตน ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมคำสอน (ป.อ.ปยุตโต, 2542: 45-50) ได้กล่าวหลักธรรมคำสอน ที่มีความหมายต่อมนุษย์ประพฤติปฏิบัติเพื่อประโยชน์สุขในการดำเนินชีวิตประจำได้จริงสอดคล้องกับหลักธรรม การนำหลักธรรมคำสอน มีความเพียรความเมตตา กรุณา มีสติ อาชีพสุจริต ซื่อสัตย์ ยังสอดคล้องกับความคิดพลศักดิ์ จิรไกรศิริ (2530: 112-113) หลักธรรมในการดำรงชีวิตของคน การมีองค์ประกอบ มีความเมตตา กรุณา มีอาชีพที่สุจริต มีความสำรวมในกาม มีความซื่อสัตย์ มีสติรอบคอบ มีการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ มีความพากเพียร มีความจริงใจและ ช่มใจตนเองได้ มีความอดทนอดกลั้น มีความเสียสละ นอกจากนี้ยังสอดคล้องคำสอนพระธรรมโกศาจารย์ (2547: 8-9) ได้กล่าวถึง หลักธรรมทางกายและวาจาของคนแต่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ของคนการเมตตา หลักธรรมคำสอน การมีอยู่ของทุกข์ และหนทางไปสู่การดับทุกข์ เป็นหลักธรรมคำสอนความจริงของชีวิต เป็นหลักธรรมประจำใจที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐ บริสุทธิ์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยข้อฟ้า เกตุเรืองโรจน์ (2554) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการและกลวิธีการสื่อสาร เพื่อถ่ายทอดพุทธธรรมในหนังสือธรรมะของท่าน ว.วชิรเมธี ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการในการถ่ายทอดหนังสือธรรมะในส่วนของเนื้อหาที่มีกระบวนการ โดยเริ่มจากแรงบันดาลใจของผู้เขียนหาความรู้ในเรื่องนั้น ๆ กำหนดแนวทางลงมือทำงานเขียนส่งให้บรรณาธิการของสำนักพิมพ์ตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้อง ดูแลเทคนิคการพิมพ์และจัดพิมพ์หลังได้รับอนุญาตจากผู้เขียน ส่วนรูปเล่มแต่ละสำนักพิมพ์จะสร้างสรรค์รูปเล่มตามกลุ่มเป้าหมายและเอกลักษณ์ของสำนักพิมพ์นั้น ๆ วิธีการถ่ายทอดหนังสือธรรมะ จำแนกได้ 2 ลักษณะ คือ กลวิธีการทางภาษาและกลวิธีการนำเสนอธรรมโดยวิธีการทางภาษาที่ใช้มากที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ การใช้คำสัมผัสคล้องจอง การใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมาและการเล่นคำซ้ำตามลำดับ ส่วนกลวิธีการนำเสนอธรรมผู้เขียนใช้มากที่สุดสามลำดับ คือ การยกตัวอย่างประเภทวาทะของบุคคล การยกตัวอย่างประเภทพฤติกรรมหรือประสบการณ์ของบุคคลและ การเปรียบเทียบ

ตามลำดับ วิธีการที่ ท่าน ว.วชิรเมธีใช้ในการถ่ายทอดพุทธธรรมให้สอดคล้องกับบริบทของสังคม คือ การยกตัวอย่างประเภทเหตุการณ์ จำแนกได้ 3 กลุ่ม คือ บริบทภาพรวมของสังคม บริบทเหตุการณ์รายวันและบริบทเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ส่วนรูปแบบการถ่ายทอดพุทธธรรมให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมให้ความสำคัญโดยเน้น “การถ่ายทอดให้ร่วมสมัย” ประกอบด้วยการใช้ภาษาต้องเป็นภาษาของคนร่วมสมัย สำนวนการเขียนที่เข้าใจง่าย การยกตัวอย่างเป็นการยกตัวอย่างที่สมจริง ใกล้ตัวและตนของผู้เขียนเป็นคนร่วมสมัย ใช้ประสบการณ์ตรงเพื่อถ่ายทอดพุทธธรรมอย่างถึงแก่นและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวราส ประสมสุข (2550) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับหลักการบริหารการศึกษาตามแนวพุทธธรรม ผลการวิจัยพบว่าหลักพุทธธรรมที่สอดคล้องกับหลักการบริหารการศึกษา มีจำนวน 21 หลักธรรม แยกตามหลักการครองตน การครองคนและการครองงาน ได้ดังนี้ การครองตนสอดคล้องกับ 19 หลัก พุทธธรรม ได้แก่ กัลป์ยามมิตตดา โยนิโสมนสิการ ธรรมคัมภีร์ครองโลก 2 ธรรมอันทำให้งาม 2 ธรรม มีอุปการะมาก 2 กุศลมูล 3 สันโดษ 3 สุจริต 3 อธิปไตย 3 ฌราวาสธรรม 4 พรหมวิหาร 4 สังคหะวัตถุ 4 อธิฐานธรรม 4 เบญจธรรม พลละ 5 กัลยาณมิตรธรรม 7 สัมปยุตธรรม 7 อริยทรัพย์ 7 และทศพิชราชธรรม การครองคนสอดคล้องกับ 15 หลัก พุทธธรรม ได้แก่ กัลป์ยามมิตตดา โยนิโสมนสิการ ธรรมคัมภีร์ครองโลก 2 ธรรมอันทำให้งาม 2 กุศลมูล 3 สุจริต 3 อธิปไตย 3 ฌราวาสธรรม 4 พรหมวิหาร 4 สังคหะวัตถุ 4 กัลยาณมิตรธรรม 7 สัมปยุตธรรม อปริหานิยธรรม 7 อริยทรัพย์ 7 และทศพิชราชธรรม การครองงานสอดคล้องกับ 10 หลักพุทธธรรม ได้แก่ กัลป์ยามมิตตดา โยนิโสมนสิการ ธรรมอันทำให้งาม 2 ธรรมมีอุปการะมาก 2 สุจริต 3 อธิปไตย 4 พลละ 5 ฌราวาสธรรม 4 สังคหะวัตถุ 4 และสัมปยุตธรรม 7 นอกจากนี้ยังพบว่า มีจำนวน 7 หลักธรรมที่สอดคล้องกับหลักการบริหารการศึกษาด้านการครองตน การครองคนและการครองงาน ได้แก่ กัลป์ยามมิตตดา โยนิโสมนสิการ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยพระมหาบุญชู กิตติสโร (2554) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับหลักธรรม คุณค่าและการใช้ภาษา ในวรรณกรรมคำสอนของพระพุทธพจน์ (จันทร์ กุสโล) ได้นำหลักธรรมคำสอนมาอบรมในสังคมตามแนวคิด 4 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านการเมืองการปกครองและด้านการศึกษาถือเป็นหน้าที่พระสงฆ์ไทยช่วยกันรักษาดำรงและสั่งสอนผู้คนในสังคมเป็นคนดีตามความต้องการของสังคมและตามแนวพระพุทธศาสนาอีกด้วย

2. ผลการวิจัยสรุปได้ว่ากลวิธีการใช้ภาษา ในคอลัมน์ “จุดไฟในใจคน” ของหลวงพ่่าน้ำฝน (พระครูปลัดสิทธิวัฒน์) พบว่ามีการใช้ระดับภาษา คือ ระดับกึ่งแบบแผน ระดับปาก การใช้คำ คือ การใช้คำความหมายโดยนัย การใช้คำความหมายโดยตรง การใช้คำภาษาต่างประเทศ การใช้สำนวน การใช้โวหาร

คือ เทศนาโวหาร สาธกโวหาร อุปมาโวหาร การใช้ภาพพจน์และสอดคล้องกับแนวคิดกุหลาบ มลลิกะมาส และวิพุธ โสภวงศ์ (2524:6) สุริวงค์ พงศ์ไพบุลย์ (2522:6-7) ระดับภาษาที่นิยมออกเป็น 3 ระดับ ดังต่อไปนี้

ระดับภาษาปาก ระดับภาษาถึงแบบแผนหรือระดับภาษาถึงทางการ ระดับภาษาแบบแผนหรือระดับภาษาทางการสอดคล้องแนวคิดชำนาญ รอดเหตุภัย (2522:71-81) ได้ให้ความหมายประเภทของคำแต่ละชนิดและสอดคล้องกับงานวิจัยสุชาติ พิบูลย์วรศักดิ์ (2547) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบกลวิธีการโน้มน้าวใจ

ในปริจเฉทการเขียนของ พระพยอม กัลยาโณ ผลการวิจัยพบว่า ในปริจเฉทการเขียนของพระพยอม กัลยาโณ มีวิธีการตั้งชื่อเรื่องเพื่อเสนอในงานเขียน 2 ลักษณะ คือ ตั้งชื่อเรื่องที่มีศัพท์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และตั้งชื่อเรื่องที่มีคำศัพท์กับมนุษย์ มีการเขียนบทนำ 2 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ บทนำที่ขึ้นต้นด้วยความ เป็นมาหรือสาเหตุของเรื่องและบทนำที่ขึ้นต้นด้วยการแจ้งหัวข้อเทศนา มีการนำเสนอเนื้อหาแบ่งออกได้ เป็น 3 ประเด็นใหญ่ ได้แก่ เนื้อเรื่องที่กล่าวถึงปัญหา เนื้อเรื่อง ที่กล่าวถึงโครงการของวัดสวนแก้วและเนื้อ เรื่องที่กล่าวถึงประวัติหรือธรรมประวัติของ ท่านพุทธทาสภิกขุ ส่วนการเขียนสรุป มี 9 ลักษณะ ได้แก่ บทสรุปที่แสดงทรรศนะของพระพยอม บทสรุปที่คลี่คลายประเด็น บทสรุปที่ให้คำตอบบทสรุปที่อ้างคำถาม บทสรุปที่กล่าวสรรเสริญบุคคลผู้ทำคุณประโยชน์แก่วัด บทสรุปที่เป็นข้อคิดคำคม บทสรุปที่เป็นเรื่องเล่า ครั้งพุทธกาล บทสรุปที่เป็นคำกลอนและบทสรุปที่เป็นพุทธสุภาษิตใช้อารมณ์ขันผลงานวิจัยนี้ยังสอดคล้อง กับงานวิจัย ของคลหทัย พิมพ์ะโนทัย (2547) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับวิเคราะห์ลีลาการเขียนบทความของ แม่ ลูกจันทร์ในคอลัมน์ สำนักข่าวหัวเขียวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐผลการศึกษาพบว่า ด้านการใช้ภาษามีการใช้ คำ 11 ประเภท ได้แก่ คำซ้อน คำสร้อย คำสแลง กลุ่มคำกริยา คำภาษาปาก คำสมญานามคำย่อ และอักษรย่อ คำภาษาต่างประเทศ คำหยาบ คำภาษาถิ่น และคำพวน ตามลำดับ มีการใช้ประโยค 4 ลักษณะ คือ ใช้เพื่อบอก เล่า ถาม ขอร้อง และแนะนำ ศิลปะการเรียบเรียงประโยคมี 4 ชนิด คือประโยคขัดความ ประโยคซ้ำความ ประโยคเงื่อนไข และประโยคสรุปความ มีการใช้สำนวน 2 ลักษณะ คือสำนวนที่คงรูปและความหมาย ตามเดิม และสำนวนที่มีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำและความหมาย มีการใช้โวหารภาพพจน์ 3 ชนิด คือ อุปมา ลักษณ์ อุปมา และอติพจน์ มีการใช้น้ำเสียง 6 แบบ คือ ดำท่อนอย่างรุนแรง ประชดประชัน หดหู่ ห่วงใย เห็นใจ และชื่นชมเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลการศึกษานี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานเขียนประเภท

การเขียนบทความ

2. ผลการศึกษานี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมการใช้ภาษาของนักเขียนท่านอื่นๆ

ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษายทความหลักธรรมของพระสงฆ์ท่านอื่นที่มีชื่อเสียง ในหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารอื่น ๆ เพื่อทำความเข้าใจทัศนะและการเผยแผ่หลักธรรมคำสอน

2. จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ยังสามารถจะประเด็นไปศึกษาเนื้อหาอื่นๆ ได้ เช่น รสในวรรณคดี ในคอลัมน์“จุดไฟในใจคน” ของหลวงพ่่าน้ำฝน (พระครูปลัดสิทธิวัฒน์) เป็นต้น

